

URED MINISTRA

AU-Br.01/2007

Na osnovu Uredbe UNMIK-a br.2001/19 dana 13 sepembra 2001 ``O Grani Izvršnih Privremenih Samoupravnih Institucija na Kosovu `` , promenjene i dopunjene sa Uredbom UNMIK-a br. 2005/ 53 dana 20 decembra 2005 god. kao i sa Uredbom UNMIK-a br. 2006/26 dana 27 aprila 2006;

Napominjući da Zakon o o izvršenju krivičnih sankcija (Uredba UNMIK-a br. 2004/ 46 dana 19 novembra 2004god.) stupio je na snagu 19 februara 2005 god. Kao i Pravni Zakonik Kosova o maloletnicima (Uredba UNMIK-a br. 2004/ 8, dana 20 aprila 2004god.) na snazi je;

Težeći usavršavanju , organizovanju i funkcionisanju Korektivne Službe Kosova u saglasnosti sa međunarodnim standardima;

Sa težnjom obezbeđivanja da izvršenje krivičnih sankcija i tretman osuđenih lica bude u saglasnosti sa međunarodnim pravom i zakonskim odredbama na snazi;

Ministar Pravde,

DONOSI
ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO BR.. 01/2007
O ORGANIZACIJI I FUNKCIONISANJU KOREKTIVNE
SLUŽBE KOSOVA

PRVI DEO
OPŠTI DEO

Poglavlje I

OPŠTE ODREDBE

Delokrug Administrativnog Uputstva

Član 1

Sa ovim Administrativnim Uputstvom određuju se upućujući principi, organizacija, funkcionisanje Korektivne Službe Kosova, disciplina i odgovornosti osoblja korektivne službe, način i uslovi izvršenja kazne sa dugoročnim zatvorom, kaznom zatvorom, i vaspitne mere sa slanjem maloletnih učinioca u institucije vaspitno-korektivne, tretiranje položaja pritvorenih lica, zdravstveno tretiranje kažnjenih lica i pritvorenih, način realizovanja prava kažnjenih i pritvorenih lica, disciplinski sistemi i disciplinski prekršaj kažnjenih kao i delokrug njihovog tretiranja.

Upućujući principi

Član 2

1) Izvršenje kazne zatvorom, dugoročni zatvor i mere vaspitno-korektive, treba učiniti na način da obezbedi humano tretiranje i poštovanje dostojanstva svakog osuđenog lica sa namerom uspešne njihove resocijalizacije.

2) Tretiranje zatvorenih lica treba činiti bez pristrasnosti ili diskriminacije na bilo kojoj osnovi nacionalnom poreklu ili društvenom, rase, boje, roda, jezika, ekonomskog i socijalnog stanja, ubeđenja i različitog mišljenja i verskog uverenja, pripadanje jednoj etničko-verskoj zajednici i jezičkoj na Kosovu, o statusu rođenja ili neke druge osnove.

Član 3

Osoblje korektivne službe treba da poznaje i strogo sprovodi zakonodavstvo na snazi na polju korektivne službe, ovog administrativnog uputstva i pravila unutrašnjog poretka odgovarajućih korektivnih institucija. Član korektivnog osoblja drži odgovornost o njihovom nesprovođenju u korektivnim institucijama.

Član 4

Korektivna Služba Kosova, sa namerom sprovođenja Zakona o Izvršenju Krivičnih Sankcija (Uredba UNMIK-a br. 2004/ 46, dana 19 novembra 2004god.), Zakonika Prava Kosova o maloletnicima (Uredba UNMIK-a br. 2004/ 8, dana 20 aprila 2004 god.), ovog administrativnog uputstva i drugih akta na snazi, donosi pravila o studiranju, observaciji, klasifikaciji i realizovanju programa u tretiranju kažnjenih.

Značenje upotrebljenih izraza u ovom Administrativnom Uputstvu

Član 5

Prema ovom administrativnom uputstvu:

``Korektivna institucija``, izuzev ako se ne kaže drugačije, referiše se zatvorima, pritvornim centrima i institucijama vaspitno-korektivnim;

``Zatvor``, izuzev ako se ne kaže drugačije, referiše se zatvorima za izvršenje kazne zatvorom i dugoročnim zatvorom i zatvor za maloletnike o izvršenju kazne zatvorom za maloletnike;

``Pritvorni centar`` referiše se korektivnoj instituciji o izvršenju pritvora i kazni zatvorom do tri meseca;

``Institucija vaspitno- korektivna`` referiše se korektivnoj instituciji o izvršenju mera vaspitno- korektivnih , šaljenjem maloletnog učinioca u instituciju vaspitno-korektivnu;

``Pritvor`` je lišavanje slobode okrivljenog sudskom odlukom u toku prepretresnog postupka i u toku krivičnog postupka pre nego je doneta pravosnažna sudska presuda;

``Zatvorenik``, izuzev ako se ne kaže drugačije, referiše se okrivljenim licima I pritvorenim;

``Osuđenik`` je lice koje pravosnažnom presudom suda je proglašeno krivim za krivično delo ili prekršaj;

``Pritvoreno lice`` je lice koje je lišeno slobode sa sudskom odlukom u toku prepretresnog postupka i u toku krivičnog postupka pre nego je doneta pravosnažna sudska presuda;

``Maloletnik``, je lice koje je starije od četrnaest a mlađe od osamnaest godina.

DRUGI DEO

ORGANIZACIJA I FUNKCIONISANJE KOREKTIVNE SLUŽBE KOSOVA

Poglavlje II

PRAVAC KOREKTIVNE SLUŽBE

Korektivna Služba Kosova

Član 6

1) Korektivna Služba Kosova je centralni organ koji organizuje , sprovodi i nadzire izvršavanje kazne zatvorom i dugoročnim zatvorom, zatvorom za maloletnike vaspitnim merama za maloletnike; organizuje programme prevaspitanja i pripremanje na slobodu osuđenih lica; obezbeđuje negu i pomoć pritvorenim licima kao i preduzima određene mere u sprovođenju zakona, ovog administrativnog uputstva , pravila unutrašnjeg poretka korektivnih institucija kao naloga i uputstava Ministarstva Pravde.

2) Centralno mesto Korektivne Službe Kosova je Priština.

Organizacija Korektivne Službe Kosova

Član 7

1) U sastavu Korektivne Službe Kosova postoje korektivne institucije predviđene u članu 185 stav 1, tačka 1-6 zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

2) Osnivanje i klasifikacija korektivnih institucija radi se sa naredbom Ministra Pravde.

3) Korektivna Služba Kosova vrši svoju delatnost u oblastima operative i bezbednosti, popravljanju i resocijalizaciji i u drugim oblastima predviđenim sa zakonodavstvom na snazi, delatnosti koje se podržavaju od administrativne službe, pravne službe, zdravstvene službe i službe inžinjeriniga.

4) Strukturalno organiyovanje Korektivne Službe Kosova detaljnije se uređuje sa organogramom Ministarstva Pravde.

Struktura ovisnosti u Korektivnoj Službi Kosova

Član 8

Hijerarhija ovisnosti u Korektivnoj Službi Kosova je sledeća:

- 1) Komesar Korektivne Službe Kosova;
- 2) Zamenik Komesara Korektivne Službe Kosova ;
- 3) Direktor korektivne institucije;
- 4) Zamenik Direktora korektivne institucije;
- 5) Šef službe u korektivnoj instituciji.

Osoblje Korektivne Službe Kosova

Član 9

1) Osoblje Korektivne Službe Kosova čini korektivno osoblje i civilno osoblje zaposleno u Korektivnoj Službi Kosova.

2) Korektivno osoblje Korektivne Službe Kosova čine:

- 1) Komesar Korektivne Službe Kosova;
- 2) Zamenik komesara Korektivne Službe Kosova;
- 3) Direktori I zamenici direktora korektivnih institucija;
- 4) Šefovi službi u korektivnim institucijama;
- 5) Visoki nadzornik;
- 6) Nadzornik;
- 7) Korektivni oficiri;

3) Ministarstvo pravde određuje kvalifikacije za imenovanja i unapređenja na osnovu ovog administrativnog uputstva i drugih zakonskih odredbi na snazi.

Komesar Korektivne Službe Kosova

Član 10

- 1) Ministar Pravde imenuje Komesara Korektivne Službe Kosova, koji pod njegovim vodstvom kontroliše i upravlja Korektivnom Službom Kosova.
- 2) Komesar Korektivne Službe Kosova imenuje se sa liste podobnih kandidata predloženih od jedne procenivačke komisije ad hoc.
- 3) Komesar Korektivne Službe imenuje se za razdoblje od 3 god., sa mogućnošću ponovnog imenovanja.
- 4) Odredbe ovog člana sprovode se shodno i za izbor zamenika komesara Korektivne Službe Kosova.

Član 11

Komesar Korektivne Službe Kosova može se imenovati osoba, koja ispunjava ove kriterije:

- 1) da je stalni stanovnik Kosova;
- 2) da ima univezitetSKU diplomu;
- 3) da ima najmanje 7 godina iskustva u korektivnoj službi na Kosovu ili van Kosova ili u oblasti pravnog sistema;
- 4) da nije pokrenuta krivična procedura i da nije proglašen krivim za neko krivično delo;
- 5) da ima sposobnosti u rukovođenju, organizaciji, komunikaciji i izveštavanju.

Član 12

Zamenik komesara Korektivne Službe Kosova može se imenovati osoba koja ispunjava ove kriterije:

- 1) da je stalni stanovnik Kosova;
- 2) da ima univerzitetSKU diplomu ili stepen jednako cenjenim obrazovanjem koje je ostvarilo u nekoj obrazovnoj prihvatljivoj instituciji na Kosovu ili van Kosova;
- 3) da ima najmanje 5 godina iskustva rada u korektivnoj službi Kosova ili van Kosova ili u oblasti pravnog sistema;
- 4) da nije pokrenuta krivična procedura i da nije proglašen krivim za neko krivično delo;
- 5) da ima sposobnosti u rukovođenju, organizaciji, komunikaciji i izveštavanju.

Glasnogovornik Korektivne Službe Kosova

Član 13

- 1) Korektivna Služba Kosova ima jednog ili više osoba za glasnogovornike koji se imenuju od strane Komesara Korektivne Službe Kosova.

Poglavlje III

PRIHVATANJE I REGISTROVANJE OSUĐENIH U

KOREKTIVNOJ INSTITUCIJI

Prihvatanje osuđene osobe Član 14

(1) Direktor korektivne institucije određuje jednog korektivnog oficira da nadzire prihvatanje svih osuđenika.

(2) Za vreme prihvatanja osuđene osobe u korektivnoj instituciji poduzimaju se ovi postupci:

1) Ime osuđene osobe, osnova i ovlašćenje za zatvor, ili njegov dugoročni zatvor, datum i vreme njegovog dolaska zapisuje se u prihvatni registar;

2) Vršiti se kontrola osuđenika od strane dva oficira koji su istog roda kao i osuđenik;

3) Privatne stvari kontrolišu se i registruju na određenom obrascu;

4) Ako osuđeni poseduje novac, treba se deponovati na štedni žiro račun na njegovo ime, izuzev ako on odluči drugačije;

5) Osuđenicima se daje odeća i obuća koja se razlikuje između osuđenih lica, pritvorenih i maloletnih lica;

6) Osuđenicima se daju neophodna higijenska sredstva;

7) Osuđenik se fotografiše;

8) U slučajevima kad postoji sumnja i prateća dokumentacija sadrži tragove prstiju, vrši se njihova verifikacija sa tragovima uzetim u momentu prihvatanja;

9) Osuđenik se podvrgava medicinskoj kontroli u toku 24 časa od dana prihvatanja ili prvog radnog dana posle prihvatanja;

10) Osuđenik predaje listu osoba koji mogu da ga posećuju za vreme boravka u korektivnoj instituciji;

(3) Za vreme prihvatanja u korektivnu instituciju, osuđenik se upoznaje sa pravilima i kućnim redom u saglasnosti sa članom 30 stav 2 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

(4) Postupci iz stava 2, tačka 2,3 i 9 ovog člana, za toliko koliko je moguće, ne sprovode se u prisustvu drugih osuđenih osoba.

(5) Uredbe Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, ovog administrativnog uputstva i pravila kućnog reda korektivne institucije su na raspolaganju osuđenih osoba u toku celog vremena održavanja kazne ili druge vaspitne mere.

Član 15

Osuđeno lice po prihvatanju u korektivnoj instituciji ima pravo da telefonira i da obavesti članove porodice za njegov / njen prijem. Ako on / ona nemaju mogućnost telefoniranja ili obaveštenja porodice, ovu obavezu vrši socijalni radnik ili druga osoba bez kašnjenja.

Lična dosija Član 16

(1) Za svakog osuđenika otvara se lična dosija, čije popunjavanje počinje od momenta prijema osuđenika u korektivnu instituciju i traje do njegovog oslobađanja. Dosija prati osuđenika i u slučaju njegovog transfera u neku drugu korektivnu instituciju.

(2) Sa okončanjem održavanja kazne kompletna lična dosija osuđenika arhiviše se u centralnoj arhivi Korektivne Službe Kosova.

Registar osuđenika

Član 17

1) Na osnovu zapisnika po prijemu osuđenika, u svakoj korektivnoj instituciji vode se evidencije, u kojima se ogledaju opšti podaci osuđenika i to sledeći:

a) Podaci o identitetu osuđenika (ime i prezime, godište, mesto rođenja , adresa stanovanja, bližnji itd).

b) Vrsta sudske odluke i sud koji je doneo.

c) Datum i čas prjema i oslobađanja.

2) U slučaju smrti osuđenika, evidentira se datum, mesto i čas smrti, razlog smrti i kome se predaje mrtvo telo.

Broj identifikovanja osuđenika

Član 18

1) Osuđeniku, od momenta prijema , određuje se broj identifikacije koji se registruje u opštom registru korektive institucije.

2) U slučajevima kad je osuđenik premešten , on nosi broj identifikacije prema registru prethodne korektivne institucije .

Tajna informacija

Član 19

1) Sve informacije u vezi osuđenog smatra se kao tajna informacija i ne treba se otkriti niti biti poznata za javnost niti za mnjenja.

2) Osoblje korektivne službe obavezno je da čuva tajnu informaciju u skladu sa odredbom na snazi i standarde profesionalnog ponašanja i disciplinskog zakonika osoblja.

3) Svi zaposleni , i ostali koji su upoznati sa informacijama o osuđenicima , obavezni su da čuvaju tajnu cele informacije za koju su doznali za vreme njihovog rada.

4) Sa izuzetkom, Ministarstvo Pravde može objaviti konfidencijalne informacije za mnjenja ili druge grupe informisanja u skladu sa članom 192 stav 4 zakona o izvršenju krivičnih sankcija i odredbe drugih pravnih akata na snazi.

Korišćenje podataka

Član 20

1) Podatci u vezi osuđenika su konfidencijalne prirode i na njihov prilay imaju samo ovlašćena lica.

2) Podatci koji se nalaze u registru osuđenih i njihovom dosiju mogu se registrovati u sistemu informatike prema usvojenom načinu od Korektivne Službe Kosova.

Kapitullu IV SMEŠTAJ I KLASIFIKACIJA OSUĐENIH LICA

Određivanje institucija na održavanju kazne Član 21

1) Na određivanju korektivnih institucija na smeštaj osuđenika, Korektivna Služba Kosova deluje prema određenim kriterijima sa yakonom o iyvršenju krivičnih sankcija,

2) Osuđeni muškarci i žene ne treba da se smeštaju u istom paviljonu.

3) Trudnice posle četvrtog meseca trudnoće, žene koje rađaju i majke koje se staraju o svojoj deci smeštaju se posebno od drugih osuđenica.

4) Smeštaj osuđenika treba da odgovara savremenim higijenskim uslovima domaćim klimatskim okolnostima.

5) Prostorija gde se smešta osuđenik treba da ima najmanje 8 kubnih metara prostora i dovoljno prirodne svetlosti veštačke za čitanje, grejanje i prozračenje. Samo sa izuzetkom i u vanrdnim slučajevima, direktor korektivne institucije, nakon konsultacije sa komesarom Korektivne službe Kosova, može odlučiti da se osuđenik smesti u manje prostorije.

6) Prostorije smeštaja osuđenika treba da imaju opremu koja im omogućava uspostavu kontakta sa osobljem korektivne institucije.

Poglavlje V ISHRANA, ODEĆA I OBUĆA OSUĐENIKA

Ishrana osuđenika Član 23

1) Osuđeni u korektivnim institucijama imaju pravo na odgovarajuću ishranu bez nadoknade.

2) Osuđenici dobijaju tri dnevna obroka koji treba da su zdravi, raznovrsni i hranljivi, pripremljeni kao količinsko, vrednosno, raznovrsno i kalorično prema tabeli ishrane usvojena i potvrđena od Centralne Direkcije Korektivne Službe Kosova.

3) Osuđenima koji vrše teška posla, bolesno lice, gravidna žena ili ona koja ima decu, obezbeđuje se ishrana od strane lekara.

4) Korektivna institucija brine se da ishrana koja se daje osuđeniku prilagođava se starosnoj dobi i njegovom zdravstvenom stanju, prirodni rada, klimatskim uslovima i koliko je moguće njegovim religioznim i kulturnim zahtevima.

5) Sastavljanje menija ishrane, radi se svaki mesec, i prema potrebi od šefa kuhinje, lekara, kuvara i drugog stručnjaka. List menija usvaja se od direktora institucije.

6) Šef kuhinje, lekar ili drugi stručnjak kontroliše ishranu i upoznaje direktora korektivne institucije pre svakog obroka o njegovom kvalitetu i njegove konstatacije zapisuju se u određenim knjigama.

7) Mustre hrane korektivne institucije čuvaju se u odgovarajućim uslovima u korektivnoj instituciji u vremenskom raydoblju do 72 časa.

8) Korektivna institucija drži i vodi knjige o kontrolisanju hrane, gde se yapisuju konstatacije o kontroli hrane. Knjigu kontroliše direktor korektivne institucije najmanje jedanput nedeljno. Ako direktor ustanovi nepravilnosti u knjiji kontrolisanja, on preduyima mere na njihovom otklanjanju.

Član 24

1) Higijena prostorija gde se čuva, sprema i poslužava hrana treba da se održava svakodneвно.

2) Dezinfekcija, deratizacija, dezinsektizacija prostorija gde se čuva , priprema i poslužava hrana , kuhinja, i sala ručavanja , treba da se vrši 4 puta godišnje.

3) Dezinfekcija, Dezinsektizacija i Deratizacija (DDD) životne sredine u korektivnoj instituciji radi se jedanput godišnje, u slučaju potrebe i češće.

4) Dezinfekcija, Deratizacija i Dezinsektizacija u stavu 1-3 ovog zakona vrši se pod kontrolom i nadzorom lekara korektivne institucije.

Držanje, kupovina i primanje hrane

Član 25

1) Vrsta i količina hrane koja je dozvoljena da se drži od strane osuđenika i ona koja se može kupiti određuje se kućnim redom korektivne institucije. Nije dozvoljeno držanje i upotreba alkohola.

2) U vreme državnih praznika osuđenici imaju pravo primanja hrane od njihovih porodica. Vrsta i količina hrane koja je dozvoljena da se primi , način pakiranja i kontrola njihovog primanja određuje se kućnim redom korektivne institucije.

Član 26

U korektivnoj instituciji dozvoljen je rad kantina za prodaju prehrambenih proizvoda i higijene. Plaćanje ovih proizvoda vrši se preko žiro računa banke, u granicama deponiranih sredstava osuđenika.

Odeća i obuća osuđenika

Član 27

1) Osuđeniku se obezbeđuje odeća i obuća bez nadoknade koje odgovaraju klimatskim uslovima i godišnjim dobima. Osuđeniku se obezbeđuje odelo i obuća prema pravilima kućnog reda institucije. Ova odeća ne treba da bude ni u svakom slučaju degradirajuća i ponižavajuća.

2) Sa dozvolom direktora korektivne institucije, osuđenici mogu obući svoju odeću kad se pojave na sudu ili kad izađu van zatvora, izuzev ako ovo ne predstavlja opasnost od bežanja.

Poglavlje VI LIČNA HIGIJENA I ŽIVOTNA SREDINA

Lična higijena Član 28

- 1) Osuđeni u korektivnoj instituciji treba da se brinu o održavanju njihove lične higijene.
- 2) Osuđenicima se omogućava topla voda najmanje dvaput nedeljno, ali i češće ako je potrebno zbog posla, sportskih delatnosti i drugih vanrednih uslova.
- 3) Direkcija korektivne institucije obezbeđuje uslove o održavanju lične higijene, određenim kućnim redom.

Održavanje čistoće životne sredine Član 29

Osuđenicima se može tražiti da rade posle radnog vremena do dva sata na dan, sa namerom održavanja čistoće njihove životne sredine. Za ovu svrhu korektivna institucija obezbeđuje opremu i potrebna sredstva za čišćenje.

Član 30

- 1) U korektivnim institucijama redovno se nadzire lična higijena osuđenika i higijena životne sredina.
- 2) Pravila lične higijene i životne sredine predviđaju se detaljnije sa kućnim redom korektivne institucije.

Poglavlje VII ZDRAVSTVENA NEGA Član 31

- 1) Osuđenici imaju pravo na zdravstvenu negu bez nadoknade na istom nivou kao i lica u javnom zdravstvenom sistemu.
- 2) U korektivnim institucijama organizuje se zdravstvena služba 24 časa, koja treba da bude pod negom kvalifikovanog opšteg lekara.
- 3) U korektivnim institucijama pružaju se osnovne zdravstvene usluge, farmacijske usluge i druge zdravstvene usluge.
- 4) Zdravstveni tretman osuđenika po principu vrši se u korektivnim institucijama. U slučajevima kad je ovo nemoguće ali neophodno, osuđenik se šalje u jednu bolnicu van korektivne institucije na zdravstveni tretman.

5) Zdravstveni podaci osuđenika tretiraće se kao tajna u saglasnosti sa lekarskom profesionalnom praksom i medicinskim etičkim kodom.

6) Lekar je odgovoran da upozna direktora korektivne institucije svaki put kad misli da se fizičko i psihičko stanje osuđenika pogoršalo ili će se pogoršati od stalnog boravka u korektivnoj instituciji ili od uslova njegovog boravka.

Obaveštenje porodice Član 32

1) Kad je osuđenik teško bolestan, korektivna institucija obaveštava užu njegovu porodicu.

2) Sa zahtevom osuđenika, direktor korektivne institucije može dopustiti da i druga lica budu upoznata u vezi bolesti .

Lekarska konsultacija po zahtevu osuđenika Član 33

1) Direktor korektivne institucije , na osnovu zahteva osuđenika, može dozvoliti lekarski specijalistički pregled iako lekar nije naredio takvu kontrolu.

2) Troškove kontrole plaća osuđenik, izuzev ako direktor korektivne institucije odluči drugačije.

3) Izuzećem, troškove iz stava 1 i 2 ovog člana snosi korektivna institucija ako se ustanovi da zahtev osuđenika na lekarsku kontrolu specijaliste je opravdan i neophodan.

Pomoć za vreme graviditeta i nakon porođaja Član 34

1) Korektivna intitucija za žene stvara uslove na funkcionisanju službi za zdravstvenu negu gravidnih žena.

2) Svaki put kad je moguće stvaraju se pripreme da se deca rađaju u bolnici van korektivnih institucija . Gravidne žene i porodilje treba da su nadgledane od strane specijalista obstetike i ginekologije i od drugog medicinskog osoblja.

3) Ako se jedno dete rodi u korektivnoj instituciji za žene, taj se podatak ne zapisuje u izvodu rođenih.

4) Kad se dete drži u korektivnoj instituciji sa njegovom majkom poduzimaju se posebne mere na obezbedenju jedne sobe za dete sa kvalifikovanim licima u kojoj se smešta dete kad nije pod majčinom negom.

TREĆI DEO TRETIRANJE OSUĐENIKA U KOREKTIVNOJ INSTITUCIJI

Poglavlje VIII PRAVILA PONAŠANJA U KOREKTIVNOJ INSTITUCIJI

Član 35

Pravila i disciplina u korektivnoj instituciji sadrže uslove realiziranja svrha u tretiranju osuđenika. Tretiranje osuđenika u korektivnim institucijama treba da bude u saglasnosti sa ljudskim dostojanstvom i međunarodnim unapređenim standardima, da smanji negativne efekte zatvora i da ponudi uslove na popravljanju osuđenika i njihovoj uspešnoj integraciji u društvu.

Član 36

1) Osuđenici su obavezni da se pridržavaju pravilima kućnog reda, pravilima discipline na radu i nalogu osoblja korektivne institucije. Oni treba da imaju dobro ponašanje između sebe, sa osobljem korektivne institucije i sa licima koji posećuju instituciju.

2) U obostranim odnosima osuđenika i osoblja korektivne institucije, u znaku poštovanja ophodese jedni drugima sa "Vi".

3) Sa namerom očuvanja reda i discipline u korektivnim institucijama, osuđenici se mogu kazniti zbog nepoštovanja discipline u saglasnosti sa odredbama člana 108 stav 1-4 Zakona o izvršenju krivičnih dela.

Matrijalna odgovornost osuđenika

Član 37

1) Osuđenik je obavezan da nadoknadi štetu u korektivnoj institucij, učinjena namerno ili iz velikog nehata.

2) Direktor korektivne institucije odlučuje o kazni u vezi štete, njene vrednosti i razdoblje u kojem treba da se nadoknadi šteta u saglasnosti sa kućnim redom korektivne institucije i drugih odredbi zakonodavstva koji je na snazi.

3) Dobrovoljna nadoknada štete predstavlja olakšavajuće okolnosti u slučaju razrešenja i izricanja disciplinske mere.

Razdvajanje osuđenika

Član 38

1) Razdvajanje osuđenika u korektivnoj instituciji može da se uradi ako postoje opravdani razlozi u ovim slučajevima:

- a) Sa zahtevom osuđenika;
- b) Sa odlukom direktora korektivne institucije;
- c) Zbog zdravstvenih razloga;
- d) Zbog bezbednosnih razloga;

2) Osuđeniku razdvojenom od drugih lica, u skladu sa članom 33 Zakona o izvršenju krivičnog dela, priznaju se ista prava, beneficije i uslovi koje imaju svi osuđenici izuzev onih beneficija koje se mogu koristiti zajedno sa drugim osuđencima ili koje se ne mogu obezbediti zbog ograničenja koje imaju korektivne institucije u kojem je smešten razdvojeni osuđenik.

3) Razdvajanje osuđenika treba da prestane kad ne postoje razlozi naloga za razdvajanje, ili u slučajevima kad lekar konstatuje da produžetak razdvajanja osuđenika je štetan po zdravlje.

4) Postupak za razdvajanje osuđenika određuje se sa kućnim redom korektivne institucije.

Kontrole Član 39

1) Osuđenici u korektivnoj instituciji, posetioci, osoblje korektivne institucije, stvari i prostorije institucije podvrgavaju se kontroli od strane korektivnog osoblja. Osoblje koje kontroliše navedena lica treba da bude istog roda sa licem koje se kontroliše.

2) Kontrole u korektivnim institucijama ne treba da ugrožavaju dostojanstvo lica iz stava 1 ovog člana.

3) Okolnosti, vrsta i način kontrolisanja osuđenika, prostorija i stvari vrši se u saglasnosti sa članom 34 Zakona o izvršenju krivičnih dela, kućnog reda korektivne institucije i drugih odredbi na snazi.

Pretres Član 40

1) U posebnim slučajevima i ako postoje osnovani razlozi za to, sa nalogom direktora korektivne institucije ili zamenika direktora delegiranog od njega, mogu se pretresati lica stvari i prostorije iz stava 1 član 39 ovog Administrativnog Uputstva.

2) Pretrese u korektivnim institucijama ne treba vršiti na način ugrožavanja dostojanstva lica iz stava 1 ovog člana.

3) Okolnosti, vrste i način pretresa osuđenika, prostorija stvari vrši se u skladu sa članom 34 Zakona o izvršenju krivičnih dela, kućnog reda korektivne institucije i drugih odredbi na snazi.

Poglavlje IX DISCIPLINA I KAZNE

Svrha disciplinskog sistema Član 41

1) Disciplinski sistem ima za svrhu da potstiče osuđenike da se ponašaju na način koji povećava održavanje reda u korektivnoj instituciji preko procesa popravljanja i njihove u reintegracije u društvu.

2) Disciplinske kazne izriču se osuđenima samo za kršenje discipline predviđene sa uredbama člana 108 stav 3 i 4 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Uslovno odlaganje izvršenja disciplinskih kazni Član 42

- 1) Ako svrha disciplinske kazne izuzev ukora može se postići i bez njegovog izvršenja, izvršenje disciplinske kazne može da se odloži uslovno na šest meseci.
- 2) Ako osuđenik za vreme probe prekrši disciplinu za koju se izriče nova disciplinska kazna, direktor korektivne institucije opoziva ukunuto rešenje o izvršenju disciplinskih kazni.
- 3) Kad se opoziva uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne, izriče se jedinstvena disciplinska kazna za prethodni prekršaj i za novi disciplinski prekršaj u saglasnosti sa članom 113 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.
- 4) Kad lekar pismeno izjavi da zdravstveni uslovi osuđenika ne dozvoljavaju izvršenje disciplinske kazne, direktor korektivne institucije ukida izvršenje. Sa obustavom razloga koje su doprinele ukidanju disciplinske kazne nastavlja se njegovo izvršenje. Protoklo vreme o ukidanju izvršenja kazne ne računa se u dugotrajnost disciplinske kazne.

Disciplinski postupak Član 43

- 1) U slučajevima kad osoblje korektivne institucije direktno ili na neki drugi način, je upoznat sa disciplinskim prekršajem, on sastavlja disciplinski izveštaj koji sadrži činjenice i relativne okolnosti njenog izvršenja. Izveštaj se šalje bez kašnjenja direktoru korektivne institucije .
- 2) Disciplinski izveštaj treba da sadrži : ime i prezime osuđenika, vreme i mesto disciplinskog prekršaja, opis disciplinskog prekršaja i njegova kvalifikacija, imena svedoka i opis okolnosti izvršenja, predlog o disciplinskom postupku i kazni koje se mogu izreći prema osuđeniku.
- 3) Osuđenik treba da se obavesti u vreme disciplinskog prekršaja ili kad je prekršaj poznat da će se pripremiti izveštaj disciplinskog prekršaja i da će protiv njega započeti disciplinski postupak, izuzev u slučaju kad postoje posebni razlozi da se ne postupa na ovakav način. Disciplinski postupak razvija se u saglasnosti sa članom 114 stav 1-4 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.
- 4) Disciplinska kazna ne može se sprovesti pre obezbeđenja lekarske pismene konstatacije sa kojom se utvrđuje da osuđenik može fizički i psihički prebroditi izvršenje disciplinske kazne.

Disciplinske kazne Član 44

Disciplinske kazne predviđene sa članom 109 Zakona o izvršenju krivičnih kazni treba da su u proporciji sa izvršenim disciplinskim prekršajem . Za vreme izricanja disciplinske kazne treba se uzeti u obzir vrsta i priroda disciplinskog prekršaja , njegove posledice olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, odgovornost učinioca i druge važne okolnosti.

Disciplinska kazna izolacija Član 45

1) Disciplinska kazna izolacije ne može se izreći pre obezbeđenja pismene lekarske konstatacije sa kojom se utvrđuje da je osuđenik u fizičkom i psihičkom stanju sposoban da boravi u izolovanoj prostoriji za jedno određeno razdoblje.

2) Za vreme boravka u izolaciji, osuđenik ima prava na iste higijenske i zdravstvene uslove kao i drugi osuđenici, jedan sat šetnje na čistom vazduhu, jedna zatvorena poseta sa supružnikom – suprugom ili drugim članom porodice u toku razdoblja od 15 dana, prilaz obrazovnoj literaturi, knjigama i novinama.

3) Kažnjeno izolovano lice posećuje se svakodnevno od lekara i direktora ili zamenika direktora u korektivnoj instituciji i socijalnog radnika.

Postupak žalbe

Član 46

Kažnjeno lice ima prava na žalbu protiv rešenja sa kojim se izvršava disciplinska kažnja. Postupak žalbe razvija se u saglasnosti sa članom 115 i 116 Zakona o izvršenju krivičnih dela.

Poglavlje X

UPOTREBA FIZIČKE SNAGE I SRETSTAVA PRISILJAVANJA

Sretstva fizičke snage

Član 47

1) Protiv kažnjelog lica može se upotrebiti fizička snaga samo pod uslovima i slučajevima predviđenim sa članom 123 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

2) Upotrebljena fizička snaga treba da bude što manja i u proporciji sa njenom svrhom.

3) Sretstva fizičke snage i prisiljavanja: fizičko prisiljavanje osuđenika, batina, dozvoljena hemijaska sretstva, mlaz vode, istrenirani psi i vatreno oružje. Zabranjeno je upotrebljavanje lanca i željeza.

4) Sretstva fizičke snage i prisiljavanja ne sprovode se kao kazne.

5) Direktor korektivne institucije odmah upoznaje Komisiju Korektivne Službe Kosova na upotrebi fizičke snage protiv osuđenog lica.

Upotreba vatrenog oružja

Član 48

1) Sa pristankom Ministarstva pravde vatreno oružje može se dozvoliti samo korektivnim oficirima koji su osposobljeni i sertifikovani na njihovu upotrebu.

2) Direktor korektivne institucije u saradnji sa šefom oružane vatrene jedinice treba da izabere korektivne oficire da se osposobljavaju na upotrebu vatrenog oružja.

3) Vatreno oružje može da se upotrebi samo kad je obezbeđenje korektivne institucije ili bezbednost lica ugrožena od jednog ili više osuđenika ili drugih lica iz vana.

4) Osoblje korektivne službe upoznaje pismeno direktora korektivne institucije u slučaju upotrebe vatrenog oružja. U vezi upotrebe vatrenog oružja direktor korektivne institucije obaveštava odmah Komesara Korektivne Službe.

5) Posle svake upotrebe vatrenog oružja treba da se vode potpune i sve obuhvatne istrage.

Poglavlje XI ŽALBE, ZAHTEVI I NEZADOVOLJSTVA OSUĐENIKA

Podnošenje žalbi, zahteva i nezadovoljstava Član 49

- 1) Osuđenima se treba obezbediti mogućnost da svaki dan , podnesu žalbu usmeno ili preko obrazaca, zahteve i da izraze svoja nezadovoljstva.
- 2) Sa kućnim redom korektivne institucije određuje se način podnošenja i upravljanja žalbi, zahteva i nezadovoljstva osuđenika.
- 3) Osuđenik ima pravo da podnese žalbu direktoru korektivne institucije u vezi sa prekršajem prava ili nepravilnosti koje su mu učinjene u korektivnoj instituciji.
- 4) Ako osuđenik ne dobije odgovor u vezi žalbe ili nije zadovoljan sa donesenom odlukom , on ima prava da Komesaru Korektivne Službe preda pismenu žalbu, koji raspravlja žalbu i odluku u vezi ovog šalje osuđeniku.

Rokovi donošenja odluka u vezi žalbe, zahteva ili nezadovoljstva Član 50

- 1) Direktor ili zamenik direktora delegiran od njega treba da odluči u vezi žalbe, zahteva ili nezadovoljstva osuđenika u najkraćem mogućem roku, i ne dužem od 3 meseca od dana primanja žalbe, zahteva i njegovog nezadovoljstva.
- 2) Komesar Korektivne Službe Kosova ili zamenik komesara delegiran od njega treba da odluči u vezi žalbe osuđenog u što kraćem roku i ne dužem od 7 dana od dana prihvatanja žalbe.

Poglavlje XII KONTAKTI SA VANJSKIM SVETOM

Kontakti sa porodicom Član 51

- 1) U korektivnoj instituciji jedna posebna pažnja se posvećuje očuvanju, poboljšanju ili uspostavljanju veza osuđenika sa njihovim porodicama.
- 2) Korektivna institucija stvara uslove na realizaciji prava korespondencije osuđenika. Osuđenici uživaju pravo na privatnosti pisama i drugih sretstava komunikacije.
- 3) Korektivna institucija treba da stvori uslove osuđeniku na upotrebu telefona.
- 4) Osuđenici imaju pravo na primanje poseta od njihove uže porodice najmanje jedanput mesečno kao i jedna produžena poseta sa suprugom i decom najmanje jedanput u tri meseca i to najmanje tri sata.
- 5) Način realizovanja prava osuđenika iz stava 4 ovog člana detaljno se reguliše sa nalogom Ministarstva Pravde.

6) Vreme, dužina trajanja i priroda poseta osuđenika određuje se sa kućnim redom korektivne institucije.

Član 52

Osuđenici strani državljanima dozvoljava im se da imaju kontakte sa diplomatskim predstavništvima ili konzulatima države koje su oni državljanima ili države koja brani njihove interese.

Informisanje osuđenika

Član 53

Osuđenici imaju prava pristupa na dnevne časopise i periodične na njihovom maternjom jeziku kao i iz drugih izvora i oblika informisanja predviđeno sa članom 90 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Posete u korektivnoj instituciji

Član 54

1) U korektivnoj instituciji koliko je to moguće sve posete treba da se održe u jednoj otvorenoj sredini i relaksirajućoj.

2) Posete između osuđenika i posetilaca treba da se ovlaste od direktora korektivne institucije, ako postoje razlozi za to.

3) Ministar Pravde donosi naredbu o pravilima detaljnog kontrolisanja posetilaca, o bezbednosti za vreme poseta, o procedurama specifičnih kategorija posetilaca i o uslovima prema kojima se poseta može odbiti ili ukinuti od direktora korektivne institucije zbog bezbednosnih i odbrambenih razloga.

Poglavlje XIII

NEGOVANJE VERE

Član 55

1) Osuđenici imaju pravo da neguju verske ceremonije u odgovarajućim prostorijama korektivne institucije. Oni imaju pravo da čitaju versku literaturu i da održavaju njihove verske rituale u saglasnosti sa kućnim redom korektivne institucije.

2) Osuđenima se treba dozvoliti poseta nadležnih predstavnika pripadajuće verske zajednice.

3) Održavanje verskih ceremonija obavlja se u odgovarajućem obliku ne kršeći red i disciplinu u korektivnoj instituciji.

Poglavlje IV

Odmori van zatvora

Član 56

1) U korektivnim institucijama podržavaju se odmori van zatvora kao deo programa resocijalizacije osuđenika.

2) Odmori van zatvora mogu da se odobre u obliku dnevnog odmora ili boravka noću najviše do 14 (četrnaest dana).

3) Maloletnicima za vreme boravka u vaspitno-korektivnim institucijama i u zatvoru za maloletnike može se dozvoliti odmor od 30 (trideset) dana za svaku godinu, koji se koristi van prostorija korektivne institucije. Direktor korektivne institucije može dozvoliti maloletniku dodatan odmor van institucije zbog vaspitnog, profesionalnog, porodičnog i drugih razloga.

4) Odmori van zatvora daju se pod odlučenim uslovima od direktora korektivne institucije i pismeno prihvaćene od osuđenika.

5) Osuđeniku se može dozvoliti odmor u vanrednim slučajevima u skladu sa članom 96, stav 1-3 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Beneficije osuđenika

Član 57

1) Beneficije osuđenika po članu 98 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija mogu se dati od strane direktora korektivne institucije imajući u obzir dobro ponašanje i angažovanost osuđenika.

2) Uslovi i način korišćenja beneficija određuju se sa propisima kućnog reda korektivne institucije.

Poglavlje XV LIČNA SVOJINA

Član 59

1) Osuđenici mogu držati stvari koje su odobrene sa kućnim redom korektivne institucije.

2) U sobi osuđenika mogu se držati lične stvari koje se tiču njihove lične higijene literature, porodične slike i medicinski preparati za ličnu upotrebu prepisane od lekara i dopuštene od direktora korektivne institucije.

3) U skladu sa pravilima kućnog reda korektivne institucije drugih propisa korektivne službe na snazi, sa nalogom Komesara Korektivne Službe Kosova, u sobama osuđenika mogu se dozvoliti i druge opreme.

4) Lična imovina koja se ne dozvoljava osuđeniku posedovanje treba da se nadzire bezbedno od strane direktora korektivne institucije ili sa ovlašćenjem osuđenog ona se vraća članovima porodice ili drugom licu.

Član 59

1) Osuđenima se ne dozvoljava držanje novca, izuzev slučajeva kad se dozvoli sa nalogom Komesara Korektivne Službe Kosova.

2) Osuđenici koriste monetarna sretstva deponovana na osnovu naloga za kupovinu kao i imaju pravo da šalju monetarna sretstva svojim porodicama prema određenim odredbama sa članom 78 stav 1-2 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Član 60

1) Za vreme oslobađanja osuđenika, njemu se vraća sva lična imovina i novac izuzev novca korišćenog sa njegovog žiro računa i druge imovine koja je povučena za vreme njegovog/ njenog boravka u korektivnoj instituciji.

2) Osuđenik potpisuje posebne dokumente koje potvrđuju uzimanje stvari i monetarnih sretstava.

3) U slučajevima kad osuđenik neće da potpiše dokumenat sa kojim se potvrđuje uzimanje stvari i monetarnih sretstava, takva se činjenica konstatira u zapisniku sastavljenom i potpisima svedoka od najmanje dva člana korektivnog osoblja.

Poglavlje XVI OBAVEŠTENJE O BOLESTI, SMRTI I PREMEŠTAJU Član 61

1) U slučajevima teške bolesti osuđenika ili njegovo slanje u neku drugu instituciju na lečenje, direktor korektivne institucije treba da obavesti odmah suprugu/supruga ako je on oženjen/ udata, njegove bližnje ili svakog drugog lica prethodno određenog od strane osuđenika.

2) Osuđenik treba da se obavesti odmah o teškoj bolesti ili smrti članova bližnje njegove porodice ili svakog drugog lica prethodno određenog od osuđenika.

Član 62

1) U slučaju smrti osuđenika u korektivnoj instituciji, lekar konstatira smrt i odmah prijavljuje pismeni izveštaj direkciji korektivne institucije.

2) Nakon smrti osuđenika, direktor korektivne institucije preduzima mere obezbeđenja mesta događaja i obaveštava odmah sud na teritoriji gde se nalazi korektivna institucija sa zahtevom razvijanja istrage slučaja.

3) Direktor korektivne institucije obavezan je da odmah obavesti Komesara Korektivne Službe Kosova, Ministarstvo Pravde preko Komesara Korektivne Službe, policiju, užu porodicu osuđenika, sud koji je izrekao kaznu, generalni ured civilne službe ili još jedno drugo lice prethodno određeno od osuđenika.

4) U slučajevima kad umre osuđenik strani državljanin, obaveštava se za smrt diplomatski predstavnik ili konzulat države kojoj pripada, ili državu koja štiti njegove interese.

5) Bez životno telo i lične njegove stvari predaju se njegovoj porodici ili ovlašćenim licima od njegove porodice sa nalogom sudije nadležnog suda.

6) U slučajevima da osuđenik nema porodicu ili njegova porodica ne prihvata mrtvo telo, telo osuđenika se sahranjuje o trošku korektivne službe.

7) Osuđenik se sahranjuje, prema pravilu na mestu gde se nalazi grobnica uže porodice, izuzev ako ovo nije moguće, on se sahranjuje određenim grobnicama od nadležnog opštinskog organa.

Član 63

1) Premeštaj osuđenika iz korektivne institucije u drugu, predviđeno je sa članom 99 Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, odlučuje se sa odlukom Komesara Korektivne Službe Kosova na osnovu predloga direktora korektivne službe ili na zahtev osuđenika ili nekog člana njegove uže porodice.

2) Premeštaj se mora vršiti na veoma diskretan način od javnosti i obezbeđivati zaštitu od svakog oblika vređanja ili drugog javnog eksponiranja.

3) Osuđenik se pre premeštaja podvrgava lečničkoj kontroli sa namerom da se ustanovi psihičko – fizička sposobnost za premeštaj.

4) U vezi premeštaja osuđenika obaveštava se supruga / suprug, član uže porodice ili drugo lice određeno od osuđenika u toku 24 časa od primanja rešenja.

ČETVRTI DEO OSOBLJE KOREKTIVNE INSTITUCIJE

Poglavlje XVII UPRAVLJANJE KOREKTIVNOM INSTITUCIJOM

Direktor korektivne institucije

Član 64

1) Komesar Korektivne Službe Kosova bira direktora korektivne institucije, koji upravlja i kontroliše korektivnu instituciju.

2) Direktor korektivne institucije se bira preko javnog konkursa, od Komesara Korektivne Službe Kosova, sa liste podobnih kandidata predloženih od procenivačke komisije.

3) Direktor korektivne institucije bira se za vremensko razdoblje u saglasnosti sa odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 dana 22 decembra 2001 o Civilnoj Službi Kosova.

4) Odredbe ovog člana sprovode se odgovarajuće i za izbor zamenika direktora korektivne institucije.

Član 65

1) Direktor ili zamenik na jednoj korektivnoj instituciji bira se lice, koji ispunjava ove kriterije:

a) da je stalan stanovnik Kosova;

b) da poseduje univerzitetsku diplomu ili stepen obrazovanja koje je steklo na nekoj drugoj priznatoj obrazovnoj instituciji na Kosovu ili van Kosova;

c) da ima najmanje 3 godina radnog iskustva u korektivnoj službi na Kosovu ili van Kosova ili iz oblasti pravnog sistema.

d) da nije inicirana krivična procedura i da nije proglašen krivim za neko krivično delo.

e) da ima sposobnosti u vođenju, organizovanju, komunikaciji i izveštavanju.

Službe u korektivnim institucijama
Član 67

- 1) U korektivnim institucijama postoje ove službe:
  - a) operativna bezbednosna služba ,
  - b) korektivna i služba resocijalizacije ,
  - c) služba uprave,
  - d) pravna služba,
  - e) zdravstvena služba ,
  - f) tehnička i služba održavanja .
- 2) U institucijama , prema potrebi mogu se osnovati i druge službe.
- 3) Službu u korektivnoj instituciji vodi šef službe.

Član 68

- 1) Šef Službe se bira na osnovu javnog konkursa sa liste podobnih predloženih kandidata od procenivačke komisije u skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 2001/36 dana 22 decembra 2001 o Civilnim Službama Kosova.
- 2) Zaposleni u službama korektivnih institucija snabdeveni su sa identifikovanim kartama, sadržaj i oblik određuje Komesar Korektivne Službe Kosova.

Operativna i bezbednosna služba
Član 69

- 1) Operativna i bezbednosna služba se brine o bezbednosti ljudi i imovine u instituciji; očuvanju unutrašnjeg reda u instituciji; prati osuđenike kao i vrši druga posla predviđena zakonom.
- 2) Operativna i bezbednosna služba je uniformisana služba.

Korektivna i resocijalizacije služba
Član 70

- 1) Korektivna i služba resocijalizacije sprovodi metode i adekvatne postupke koje utiču na resocijalizaciju osuđenika, na način da se oni posle održavanja kazne uspešno integrišu u prethodno društvo.
- 2) Korektivna i služba resocijalizacije usklađuje rad drugih učesnika sa procesom resocijalizacije osuđenika.

Upravna služba
Član 71

- 1) Upravna služba vrši upravne poslove, računa , evidentira i druge poslove u opštem interesu

Pravna služba
Član 72

1) Pravna služba vrši pravne poslove, naročito: kontroliše sprovođenje ovog Administrativnog Uputstva i zakone na snazi u oblasti korektivne službe i daje preporuke u vezi njihovog sprovođenja; sastavlja pravne akte za delatnosti korektivne institucije; stara se i pomaže na pravnoj zaštiti interesa korektivne institucije; određuje metode u vezi funkcionisanja arhive i opštih registra kao i daje savete i pravnu pomoć po zahtevu ili potrebi osuđenika.

Zdravstvena služba
Član 73

1) Zdravstvena služba zatvora je profesionalna služba i nezavisna koja se stara na neprekidan način i uopšten za celokupno zdravlje stanovništva u korektivnim institucijama.

2) Zdravstvena služba vrši planifikovane zdravstvene poslove, strateške i organizovane u funkciji primene mera sprečavanja, diagnostificiranja, tretiranja farmaceutskog, rehabilitacionog, monitornog, epidemiološkog, sanitarno- higijenskog, obuhvatajući mentalno i psihološko zdravlje sa namerom nuđenja zdravstvene nege za osuđenike na istom nivou kao i u javnim zdravstvenim institucijama.

3) Zdravstvena služba nadzire higijenske uslove u korektivnim institucijama obuhvatajući životnu sredinu, kvalitet i količinu vode, hrane, odeće kao i vrši i druge aktivnosti predviđene sa zakonom koje se rade o javnom zdravstvu.

Tehnička i održavanja služba
Član 74

1) Tehnička i održavanja služba vrši tehničke i poslove održavanja koje se tiču korektivne institucije kao i druge poslove u skladu sa zakonom i drugim odredbama u oblasti korektivne službe.

Kućni red u korektivnoj instituciji
Član 75

1) Sa kućnim redom u korektivnoj instituciji određuje se detaljno način življenja i rada osuđenika i druga pitanja u skladu sa zakonodavstvom na snazi u oblasti Korektivne Službe.

2) Kućni red se usvaja od Komesara Korektivne Službe Kosova sa predlogom direktora korektivne institucije.

PETI DEO
DELOKRUG TRETIRANJA

Poglavlje XVIII
RESOCIJALIZACIJA U KOREKTIVNOJ INSTITUCIJI

Svrha tretiranja
Član 76

1) Tretiranje osuđenika u korektivnim institucijama ima za opštu svrhu resocijalizaciju osuđenika i njihovu pripremu na reintegraciju i odgovorno ponašanje u društvu. Za vreme izvršenja kazne, program resocijalizacije obuhvata se ili menja i prilagođava se postignutom napretku i dotičnim drugim okolnostima.

2) Osuđenik se bodri da sarađuje na realizovanju tretiranja i aktivnosti resocijalizacije.

Program resocijalizacije
Član 77

Direktor korektivne institucije je odgovoran na sprovođenju programa resocijalizacije, sastavljen na osnovu preporuka korektivnog multiprofesionalnog osoblja. Program resocijalizacije sadrži: obezbeđenje životnih uslova u skladu sa ljudskim dostojanstvom i sprovodljivih standarda; porodične veze i kontakti sa vanjskim svetom; mogućnosti osuđenika razvijajući sposobnosti i njihove naklonosti na uspešnoj integraciji u društvu nakon održavanja kazne; učestvovanje u obrazovnim aktivnostima, učestvovanje u aktivnostima profesionalnog osposobljavanja, učestvovanje u kulturnim aktivnostima, vaspitnim, i sportskim, rad i poboljšanje profesionalnih aktivnosti, uslovi na dobijanju beneficija, pripreme za oslobađanje itd.

Režimi (tretiranja) u korektivnoj instituciji
Član 78

- 1) U korektivnim institucijama mogu biti ovi režimi:
  - a) Opšti režim
  - b) Standardni režim
  - c) Unapređeni režim
- 2) U institucijama zatvorenog i polu otvorenog tipa postoje opšti režimi, standardni i unapređeni.
- 3) U institucijama otvorenog tipa mogu postojati samo unapređeni režimi.
- 4) Osuđenik se smešta u ovim režimima prema uslovima i određenim kriterijima od direktora korektivne institucije.

Učestvovanje u aktivnostima
Član 79

Osudenicima se stvaraju mogućnosti da učestvuju u aktivnostima korektivne institucije sa namerom razvijanja osećaja odgovornosti, samopouzdanja i podstaći njihovo interesovanje na resocijalizaciji. Oni treba da se podstiču da vrše odgovornosti u sektorima institucije u saglasnosti sa kućnim redom institucije.

Biblioteka Član 80

1) U korektivnoj instituciji treba da bude jedna biblioteka za osuđenike. U izboru literature treba se imati u obzir raznovrsnost literature iz prirodnih nauka, kulturnih, umetničkih, verskih i političkih.

2) Korektivna institucija treba da stvori jednake uslove za sve osuđenike u korišćenju literature iz stava 1 ovog zakona.

Poglavlje XIX RAD OSUĐENIKA

Član 81

1) Rad osuđenika u korektivnoj instituciji treba da bude koristan i ne sme biti ponižavajući.

2) Rad se ne može imponirati kao oblik disciplinske kazne.

3) Osuđenik sposoban za rad ima pravo i obaveze da radi prema svojim mentalnim i psihičkim sposobnostima određene od lekara korektivne institucije, njegove stručne kvalifikacije, mogućnostima korektivne institucije kao i uzimajući u obzir njegovu želju da vrši neki posao određene vrste.

Član 82

1) Rad osuđenika se može organizovati i vršiti unutar institucije, kao i van nje.

2) Za rad van korektivne institucije treba da se sklopi sporazum sa poslodavcem, koja predviđa uslove vršenja takvih poslova.

3) Rad osuđenika van korektivnih institucija razvija se pod brigom i nadzorom osoblja korektivne institucije.

Član 83

Naknada za završen rad deponira se na štednji žiro račun osuđenika. Osuđeni može da raspolaže sa 70% naknade za završen posao, dok se drugi deo drži od strane korektivne institucije, u obliku štednje, koja se predaje osuđeniku u toku oslobađanja.

Poglavlje XX OBRAZOVANJE, KULTURNE, ZABAVNE I SPORTSKE AKTIVNOSTI

Obrazovanje Član 84

- 1) U korektivnoj instituciji za nepismene osuđeničke , organizuju se posebni kursevi.
- 2) Za osuđeničke koji nisu završili osnovnu školu , organizuju se obavezni kursevi osnovnog obrazovanja.
- 3) Osuđenički imaju prava na srednje obrazovanje u skladu sa opštim odredbama srednjeg obrazovanja kao i dotičnim odredbama korektivne institucije.
- 4) Korektivna institucija obezbeđuje uslove za organizovanje obrazovnih kurseva za osuđeničke , koji se kursevi održavaju od unutrašnjih nastavnika korektivne institucije .
- 5) Preko posebnih programa , direktor korektivne institucije može dozvoliti i omogućiti osuđenicima da pohađaju osnovno obrazovanje, srednje , univerzitetsko ili neko drugo obrazovanje, dok troškove obrazovanja pokriva osuđenički.

Član 85

- 1) U korektivnim institucijama organizuju se kursevi kvalifikacije i stručnog osposobljavanja osuđenički.
- 2) Kursevi stručnog osposobljavanja osuđenički može se održavati od nastavnika ili nekog drugog stručnjaka unutar korektivne institucije ili u obrazovnim institucijama van korektivne institucije.

Član 86

- 1) Po okončanju obrazovnog kursa ili stručnog, osuđenički dobija certifikat koji potvrđuje okončanje i rezultat kursa ili završene škole.
- 2) U certifikatu se ne zapisuje da je kurs završen u korektivnoj instituciji.

Kulturne, zabavne i sportske aktivnosti

Član 87

- 1) Sa namerom normalnog razvijanja osuđenički, direkcija korektivne insitucije organizuje kulturne, zabavne, sportske kao i druge aktivnosti.
- 2) Za osuđeničke koji imaju potrebu na fizičko vaspitanje i terapeutske mere prema uputi lekara , organizuju se posebne aktivnosti.

Poglavlje Xxi

OSLOBAĐANJE OSUĐENIKA

Priprema osuđenički na oslobađanje

Član 88

- 1) Uprava korektivne institucije treba da preduzme potrebne mere o pripremi osuđenički na oslobađanje.
- 2) Za vreme održavanja kazne , i to ne kasnije od šest meseci od očekivanog dana oslobađanja osuđenički, jedna multiprofesionalna ekipa preuzima mere i razvija jedan poseban program za oslobađanje. Program preoslobađanja ima za nameru da pomogne osuđenički na povratak i uspešnu njegovu reintegraciju u prethodnu društvenu sredinu.

Oslobađanje osuđenika
Član 89

- 1) Oslobađanje osuđenika iz korektivne institucije dešava se dana okončanja održavanja kazne ili vaspitne mere.
- 2) Ako je zadnji dan održavanje kazne subota , nedelja ili državni praznik, osuđenik se oslobađa zadnjeg radnog dana pre tih dana.
- 3) Osuđenik se treba podvrgnuti lekarskoj kontroli tri radna dana ne kasnije pre oslobodađanja, potom se lekarski izveštaj stavlja u zdravstveni dosije.
- 4) Troškove transporta za oslobođeno lice pokriva korektivna institucija do mesta stanovanja ili mesta boravka osuđenika unutar teritorije Kosova. Ako je osuđenik strani državljanin , troškovi transporta se obuhvataju do granične tačke Kosova sa susednom državom gde se treba predati oslobođeno lice.
- 5) Osuđenici koji zbog teških fizičkih ili psihičkih bolesti imaju potrebu na lekarskoj pomoći, nakon oslobodađanja šalju se u određene zdravstvene institucije.

ŠESTI DEO
ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Poglavlje XXII
ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Član 90

- 1) Ministarstvo Pravde donosi propise o unutrašnjem poredku korektivnih institucija i druge naloge u toku od šest meseci po stupanju na snagu ovog Administrativnog Uputstva.
- 2) Nalozi i postojeći propisi o unutrašnjem poredku korektivnih institucija ostaju na snazi do donošenja novih naloga i propisa o kućnom redu.

Stupanje na snagu
Član 91

Ovo Administrativno Uputstvo stupa na snagu dana njegovog potpisivanja od strane Ministra Pravde.

Priština, 1 oktobar, 2007

Ministar Pravde
